

„BEZPIECZNA SZKOŁA”

Procedury postępowania w przypadku wystąpienia niestandardowych zdarzeń w szkole

SPIS TREŚCI

Procedura 1. Postępowanie wobec ucznia zauważonego na paleniu papierosów w tym e – papierosów na terenie szkoły	3
Procedura 2. Postępowanie wobec ucznia, który zakłóca tok lekcji	4
Procedura 3. Postępowanie wobec ucznia biorącego udział w bójce	5
Procedura 4. Postępowanie dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole	6
Procedura 5. Postępowanie wobec ucznia niedożywionego i zaniedbanego	7
Procedura 6. Postępowanie wobec nietrzeźwych rodziców lub opiekunów zgłaszających się po odbiór dzieci	8
Procedura 7. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie	9
Procedura 8. Postępowanie w sytuacji, gdy w ciąży jest niepełnoletnia uczennica	10
Procedura 9. Postępowanie w przypadku zachowań kryzysowych: samookaleczenia, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania, depresja, zaburzenia lękowe.	11
Procedura 10. Postępowanie w sytuacji zamachu samobójczego ucznia	12
Procedura 11. Postępowanie w przypadku śmierci ucznia	14
Procedura 12. Postępowanie w sytuacji konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia	15
Procedura 13. Postępowanie w przypadku żałoby po śmierci ucznia	17

Procedura 1. Postępowanie wobec ucznia zauważonego na paleniu papierosów w tym e – papierosów na terenie szkoły

1. Jeśli uczeń został zauważony na paleniu po raz pierwszy, wychowawca lub nauczyciel udziela mu słownego upomnienia, zapisuje uwagę w dzienniku elektronicznym oraz możliwie najwcześniej informuje o zdarzeniu jego rodziców/opiekunów prawnych.

2. W przypadku gdy sytuacja się powtórzy, wychowawca lub nauczyciel powtarza procedurę określoną .

3. Jeśli nadal potwierdza się wielokrotne palenie papierosów przez ucznia wówczas stosuje się kary określone w Statucie Szkoły.

4. Jeśli działania określone w pkt. 1-3 nie przyniosą pozytywnego rezultatu, szkoła przesyła informację o demoralizacji ucznia do Sądu Rejonowego w Iławie.

5. Rodzice ucznia/prawni opiekunowie otrzymują pomoc psychologiczno- pedagogiczną w sytuacji zagrożenia ucznia nałogiem lub stwierdzenia uzależnienia go od nikotyny.

6. W klasie, w której uczeń lub uczniowie palą papierosy podjęte zostaną działania w celu przeprowadzenia zajęć profilaktycznych przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły lub specjalistów innych instytucji.

PROCEDURA 2. Postępowanie wobec ucznia, który zakłóca tok lekcji

Poprzez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników lub nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.).

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego lub innego wyznaczonego ucznia z informacją do pedagoga/psychologa szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły. Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania dyrektora i pedagoga/psychologa o zaistniałej sytuacji. Nauczyciel odnotowuje informacje na temat zachowania ucznia na lekcji, w dzienniku elektronicznym, w panelu uwagi.

2. Pedagog/psycholog szkolny zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia np. do gabinetu pedagoga/psychologa lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora.

3. Pedagog/psycholog wraz z wychowawcą podejmuje działania wychowawczo-dyscyplinujące wobec uczniów, którzy przeszkadzali w prowadzeniu zajęć. Pedagog/psycholog szkolny przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.

4. Jeżeli uczeń w rażąco sposób naruszył zasady obowiązujące w szkole, pedagog/psycholog powiadamia dyrektora szkoły a wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły. W zależności od sytuacji podejmowane są odpowiednie kroki (np. upomnienie, nagana, uwaga, zabranie ucznia przez rodziców ze szkoły, skierowanie sprawy do Sądu/na Policję).

PROCEDURA 3. Postępowanie wobec ucznia biorącego udział w bójce.

1. Każdy pracownik szkoły, który zaobserwował bójkę, lub który został poinformowany o bójce, reaguje na nią i powiadamia pielęgniarkę, pedagoga i dyrektora szkoły.

2. Pielęgniarka udziela pierwszej pomocy medycznej ofiarom bójki, a w przypadku jej nieobecności szkoła wzywa karetkę pogotowia.

3. Pedagog szkolny powiadamia o bójce wychowawcę klasy oraz rodziców agresora i ofiary.

4. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.

5. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice poszkodowanego.

6. Pedagog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami obydwu stron oraz z sprawcą i ofiarą bójki. Z rozmów sporządzają notatkę.

7. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję. Dalsze czynności prowadzi policja.

PROCEDURA 4. Postępowanie dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego- ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

Procedura 5. Postępowanie wobec ucznia niedożywionego i zaniedbanego

W przypadku powstania podejrzenia, że uczeń jest zaniedbywany w domu:

1. Wychowawca klasy dokonuje obserwacji ucznia, a następnie przeprowadza z nim rozmowę celem ustalenia jego sytuacji domowej (w szczególności, np. czy rodzice zajmują się nim, czy rozmawia z nimi o swoich problemach, czy spożywa w domu posiłki i jak często, czy do szkoły dostaje drugie śniadanie, czy rodzice spożywają w domu alkohol i jak często, jak się do dziecka zwracają, czy pomagają mu w nauce, czy spędzają z nim wolny czas).

2. Wychowawca klasy ma możliwość ustalenia, z którymi dziećmi uczeń zaniedbany utrzymuje bliskie kontakty, a następnie w sposób dyskretny rozmawia z nimi, usiłując ustalić sytuację zaniedbanego dziecka.

3. Po rozmowie z uczniem oraz ew. jego kolegami i biorąc pod uwagę własne obserwacje i uzyskane już wcześniej informacje (np. od uczniów, rodziców, nauczycieli), wychowawca klasy podejmuje działania, których celem jest pomoc uczniowi. Z dokonanych ustaleń sporządza notatkę.

4. O dokonanych ustaleniach wychowawca informuje dyrektora szkoły oraz pedagoga/psychologa szkolnego, przekazując im swoją notatkę.

5. Wychowawca klasy kontaktuje się z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia celem umówienia spotkania w szkole. W spotkaniu tym biorą udział: wychowawca klasy, rodzice/prawni opiekunowie ucznia, pedagog/psycholog szkolny oraz dyrektor szkoły. Podczas spotkania podjęta zostaje próba wyjaśnienia sytuacji i ustalenia przyczyny zaniedbania ucznia. Jeżeli przyczyną zaniedbania ucznia jest zła sytuacja finansowa rodziny, wówczas uczestnicy spotkania ustalają zasady postępowania z uczniem i sposoby udzielenia pomocy zarówno jemu, jak i jego rodzinie. Podejmuje się decyzję o ewentualnym złożeniu wniosku do ośrodka pomocy społecznej oraz poinformowaniu rady rodziców w celu objęcia dziecka pomocą (pomocą w nauce, dożywianiem) i inne (wg potrzeb).

6. Gdy okaże się, że przyczyną zaniedbania ucznia jest demoralizacja (alkoholizm, narkomania w rodzinie, przemoc, niewydolność wychowawcza) i sytuacja nie zmienia się, wówczas dyrektor szkoły informuje o ustaleniach policję/sąd rodzinny.

PROCEDURA 6. Postępowanie wobec nietrzeźwych rodziców lub opiekunów zgłaszających się po odbiór dzieci

1. Pracownik szkoły nie może powierzyć opieki nad dzieckiem osobie znajdującej się pod wpływem alkoholu.
2. Pracownik szkoły nakazuje osobie nietrzeźwej opuszczenie terenu szkoły i wzywa innego opiekuna dziecka lub inną osobę do tego upoważnioną.
3. Jeżeli osoba nietrzeźwa odmawia opuszczenia szkoły pracownik wzywa policję.
4. O fakcie, zgłoszenia się rodzica lub opiekuna w stanie nietrzeźwym po odbiór dziecka należy bezzwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję.
5. W sytuacji, gdy w wyznaczonym czasie nie pojawi się po odbiór dziecka trzeźwy rodzic/opiekun, pracownik pedagogiczny lub dyrektor szkoły wzywa policję.
6. Z każdego zdarzenia pracownik pedagogiczny sporządza notatkę.
7. W przypadku powtarzających się incydentów odbioru dziecka przez rodzica w stanie nietrzeźwym pedagog szkolny kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodziny.

PROCEDURA 7. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z uczniem, ew. prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
3. Wychowawca/Pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec ucznia i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.
4. Z przeprowadzonej rozmowy zostaje sporządzona notatka, którą podpisują również rodzice ucznia.
5. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że uczeń jest ofiarą przemocy, sporządzana jest notatka służbowa oraz informowana jest policja/sąd rodzinny. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje się kuratora.
6. W uzasadnionych przypadkach uruchamiana jest w szkole procedura założenia Niebieskiej Karty

PROCEDURA 8. Postępowanie w sytuacji, gdy w ciąży jest niepełnoletnia uczennica

1. Nauczyciel, który dowiedział się, że uczennica jest w ciąży niezwłocznie informuje o tym wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.

2. Wychowawca klasy, pedagog/psycholog i dyrektor szkoły spotykają się, aby zebrać więcej informacji o uczennicy oraz jej sytuacji rodzinnej.

3. Wychowawca i/lub pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z uczennicą, starając się ustalić, czy rodzice już wiedzą o ciąży oraz czy ciąża nie jest wynikiem przestępstwa (gwałtu).

4. Wychowawca klasy, pedagog/psycholog i dyrektor szkoły ustalają formy pomocy, jakie zaproponują uczennicy oraz szczegóły dotyczące sposobu przeprowadzenia rozmowy z uczennicą i jej rodzicami (prawnymi opiekunami).

5. W sytuacji, gdy rodzice nie wiedzą jeszcze o ciąży i uczennica boi się im o tym powiedzieć, może prosić o pośredniczenie w poinformowaniu ich o swojej sytuacji. Dyrektor, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem podejmują stosowne działania z zachowaniem szczególnej ostrożności i dyskrecji.

6. Wychowawca w obecności pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły informuje uczennicę i jej rodziców o możliwych formach pomocy ze strony szkoły. Wyjaśnia szczegółowo warunki i zasady korzystania z każdej z przedstawionych form pomocy. Odpowiada na pytania i wątpliwości. Szkoła może skierować sprawę do Sądu.

7. Uczennica z rodzicami podejmują –w ustalonym terminie –decyzje w sprawie form pomocy, z których chcieliby skorzystać. O podjętej decyzji informują wychowawcę i dyrektora szkoły.

8. Wychowawca, pedagog/psycholog uzgadniają rodzaj i sposób świadczenia uczennicy i jej rodzinie pomocy i wsparcia (np. materialnego, psychologicznego, organizacyjnego). W stosownym czasie podejmują działania, w tym kształtujące pozytywne postawy rówieśników (np. spotkania ze specjalistami, warsztaty kształtujące postawy empatii i tolerancji).

9. Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną o ciąży uczennicy oraz o uzgodnionym sposobie postępowania. Przypomina o potrzebie zachowania dyskrecji oraz o tym, że nauczyciele są zobowiązani do nie ujawniania spraw poruszanych na zebraniach Rady Pedagogicznej, które mogą naruszać dobra osobiste uczniów lub ich rodziców.

10. W sytuacji uczennicy, która nie ukończyła 15 roku życia dyrektor o całej sytuacji informuje Sąd Rejonowy/Prokuraturę.

PROCEDURA 9. Postępowania w przypadku zachowań kryzysowych: samookaleczenia, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania, depresja, zaburzenia lękowe.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń ma myśli samobójcze bądź samookalecza się, bądź występują zaburzenia odżywiania, zachowania depresyjne, lękowe nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego bądź psychologa i dyrektora szkoły.
3. Psycholog/wychowawca/pedagog bądź dyrektor przeprowadza z uczniem rozmowę.
4. Należy podjąć następujące działania:
 - a) poinformować rodziców/opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji,
 - b) zdecydować, wspólnie z rodzicami, czy uczeń np. wymaga terapii psychologicznej oraz konsultacji diagnostycznej z psychologiem, psychiatrą, ewentualnie skierowanie do instytucji wspierającej pracę szkoły;
 - c) monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.
5. Wychowawca ściśle współpracuje z rodzicami, psychologiem i pedagogiem szkoły (wymiana informacji dot. postępów terapii).
6. Pedagog lub psycholog szkolny mogą zobowiązać rodziców do pisemnego oświadczenia deklarującego skontaktowanie się ze specjalistą w celu udzielenia dalszej pomocy dziecku (uczniowi). Jeżeli rodzice zignorują szkolne zalecenia może być wszczęte postępowanie sądowe w sprawie o zaniechanie.
7. Jeżeli sytuacja tego wymaga, dyrektor informuje Sąd o zaistniałym zdarzeniu.

PROCEDURA 10. Postępowanie w sytuacji zamachu samobójczego ucznia

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:

- a) omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej;
- b) upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych;

2. Działania interwencyjne:

- a) ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
- b) nie pozostawiaj ucznia samego;
- c) usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
- d) bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
- e) zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia, towarzysząc uczniowi- jesteś dla niego ważny;
- f) zawiadom dyrektora szkoły/wychowawcę/pedagoga - psychologa szkolnego oraz należy - wezwać pomoc (pogotowie, policję, straż pożarną) jeśli jest potrzeba;
- g) należy powiadomić rodziców i w razie potrzeby podjąć niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego;
- h) dyrektor szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji;
- i) należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).

3. Działania naprawcze:

- a) dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;
- b) skonsultuj dalszą strategię z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną lub placówką opieki zdrowotnej; zdecydować, czy uczeń np. wymaga terapii psychologicznej oraz konsultacji diagnostycznej z psychologiem, psychiatrą (wspólnie z rodzicami), ew. skierowanie do instytucji wspierającej pracę szkoły
- c) wychowawca ściśle współpracuje z rodzicami, psychologiem i pedagogiem szkoły (wymiana informacji dot. postępów podjętych działań).
- d) Dyrektor szkoły może poinformować Radę Pedagogiczną o zaistniałej sytuacji, jeżeli będzie miało to wpływ na bezpieczeństwo ucznia w szkole.
- e) pedagog lub psycholog szkolny mogą zobowiązać rodziców do pisemnego oświadczenia deklarującego skontaktowanie się ze specjalistą w celu udzielenia dalszej pomocy dziecku (uczniowi).

Jeżeli rodzice zignorują szkolne zalecenia może być wszczęte postępowanie sądowe w sprawie o zaniechanie.

f). jeżeli sytuacja tego wymaga, dyrektor informuje Sąd o zaistniałym zdarzeniu.

4. Należy zadbać, żeby wszelkie działania i interwencje służb przebiegały dyskretnie.

PROCEDURA 11. Postępowanie w przypadku śmierci ucznia

1. Działania uprzedzające:

- a) omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,
- b) omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne:

- a) poinformuj nauczycieli, wychowawców;
- b) przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania – na godzinach wychowawczych, innych lekcjach;
- c) poinformuj uczniów na forum klasy;
- d) stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

- a) oceń potrzeby - monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;
- b) skonsultuj sytuację z psychologiem/pedagogiem lub specjalistą z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
- c) ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

PROCEDURA 12. Postępowanie w sytuacji konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia

1. Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać bezpośrednio.
2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:
 - a) dostarczyć niezbędne informacje;
 - b) udzielić pierwszego wsparcia rodzinie;
 - c) ochronić godność;
 - d) okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych,
4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.
5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.
7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.
9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja- szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub/ i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.
10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić

sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.

11. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.

12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

PROCEDURA 13. Postępowanie w przypadku żaloby po śmierci ucznia

1. Działania uprzedzające:

- a) omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,
- b) omówienie tematyki stresu, traumy, żaloby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne:

- a) poinformowanie nauczycieli, wychowawców,
- b) przypomnienie zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania- na godzinach wychowawczych, innych lekcjach,
- c) poinformowanie uczniów na forum klasy,
- d) stworzenie możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

- a) ocena potrzeby- monitorowanie stanu psychicznego uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwrócenie uwagi na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji,
- b) skonsultowanie sytuacji z pedagogiem lub specjalistą z PPP,
- c) ułatwienie kontaktu ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.